

ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

Доповідач:

КОЖЕМЯКІН ГЕННАДІЙ БОРИСОВИЧ

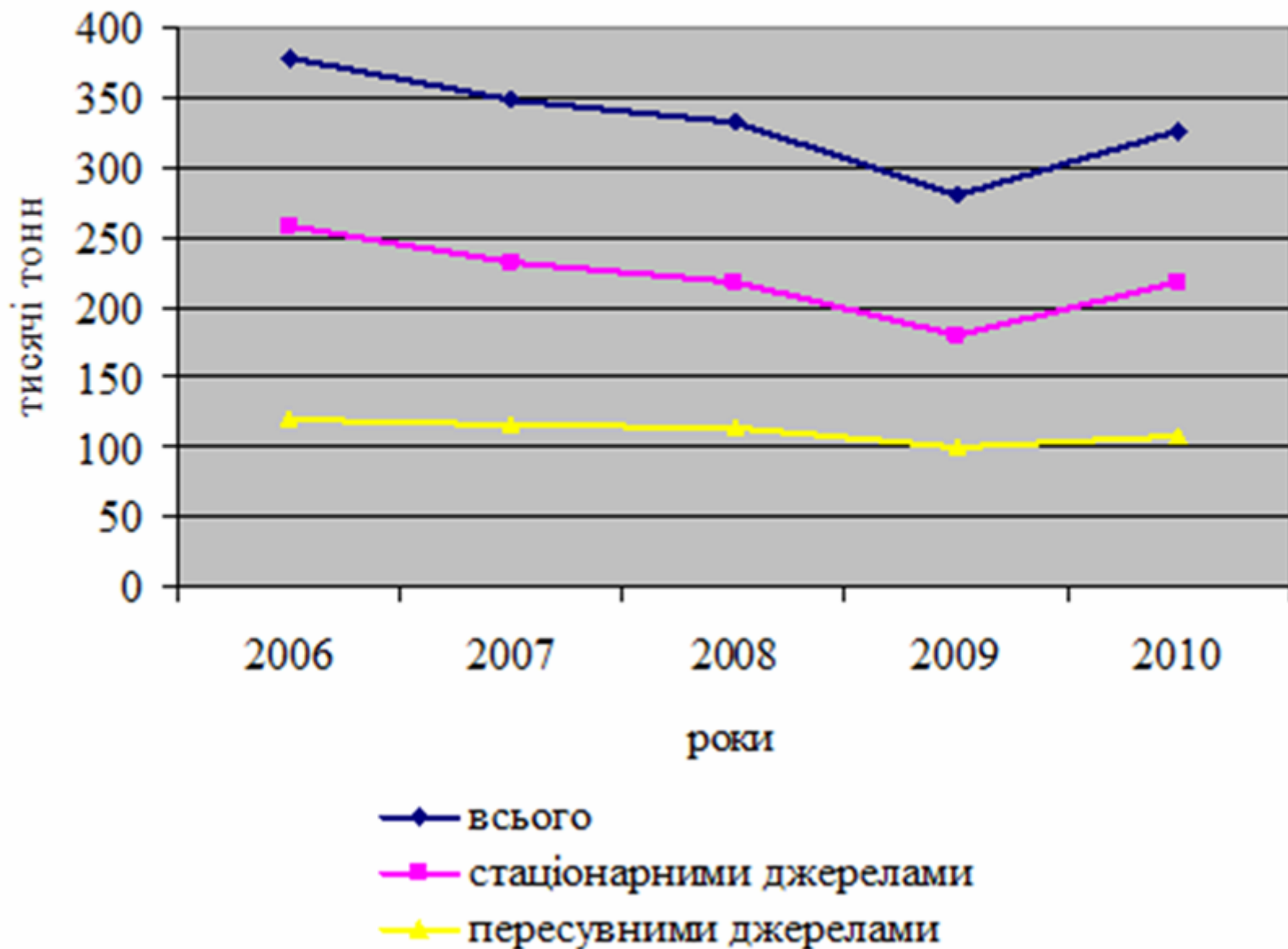
***завідувач кафедрою охорони навколишнього середовища
Запорізької державної інженерної академії***

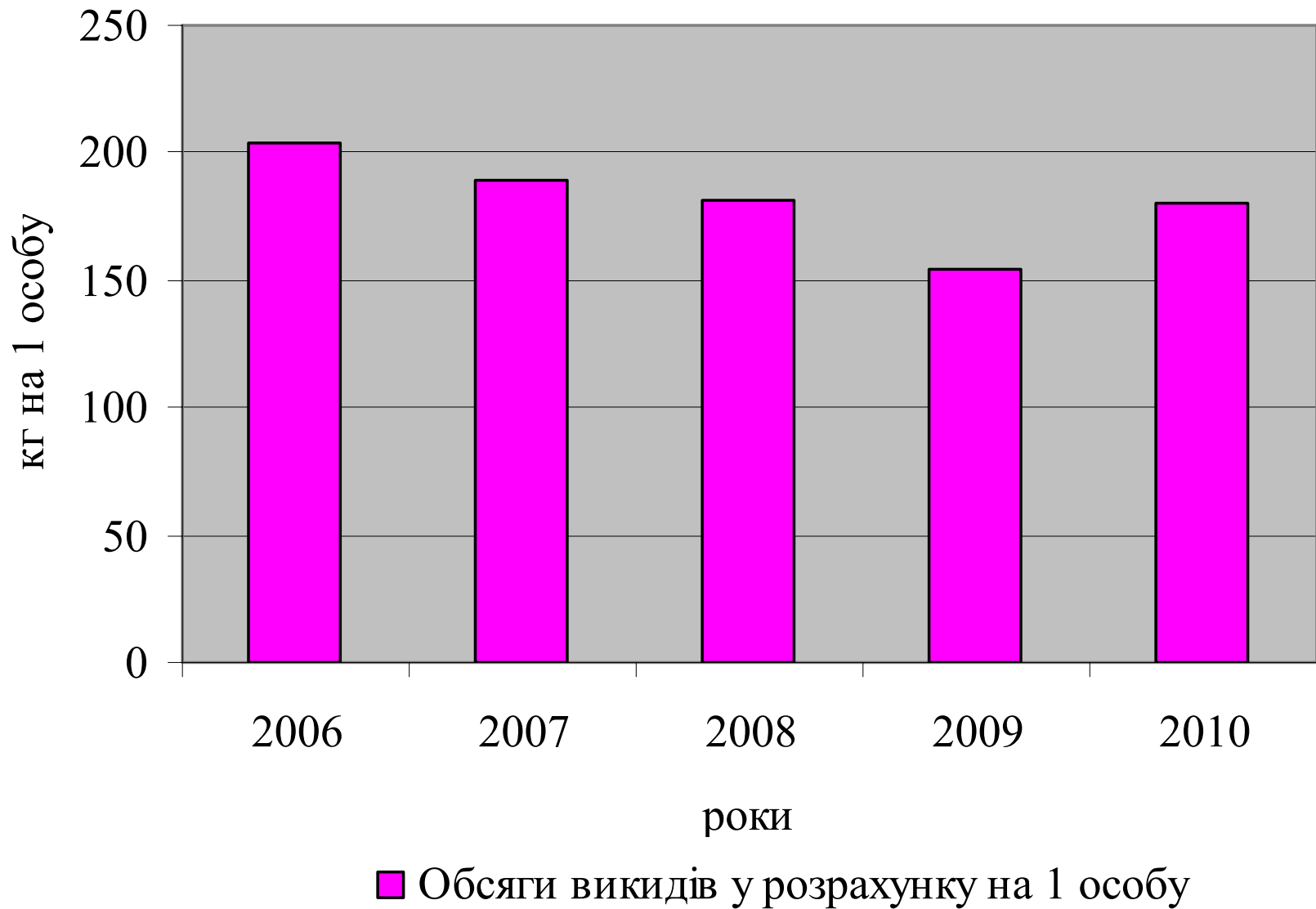
**Круглий стіл
«Низько-вуглецеві інновації для вирішення
регіональних екологічних проблем»
15.12.2011 р., м. Запоріжжя**

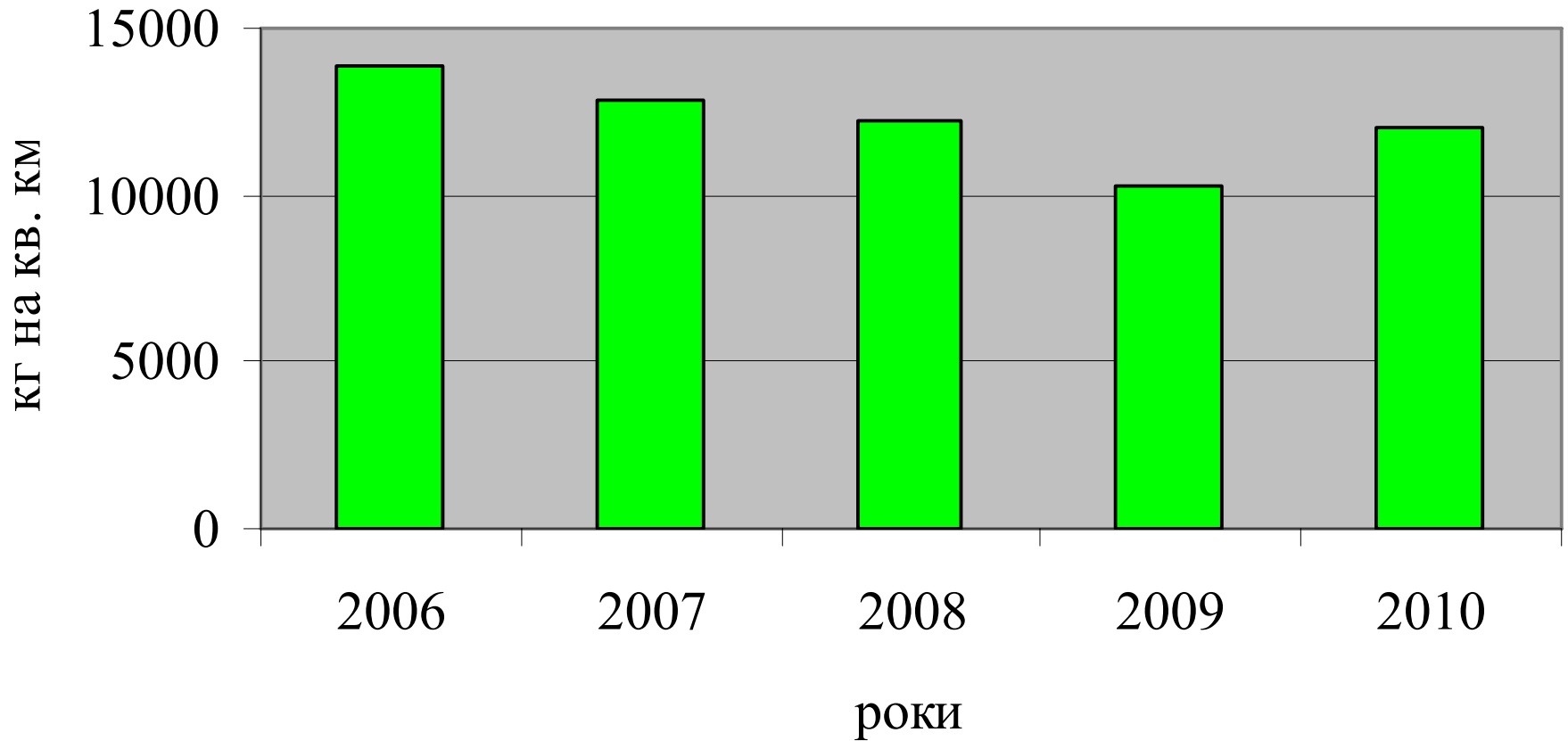
Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря по Запорізькій області

Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у розрахунку на 1 особу по Запорізькій області

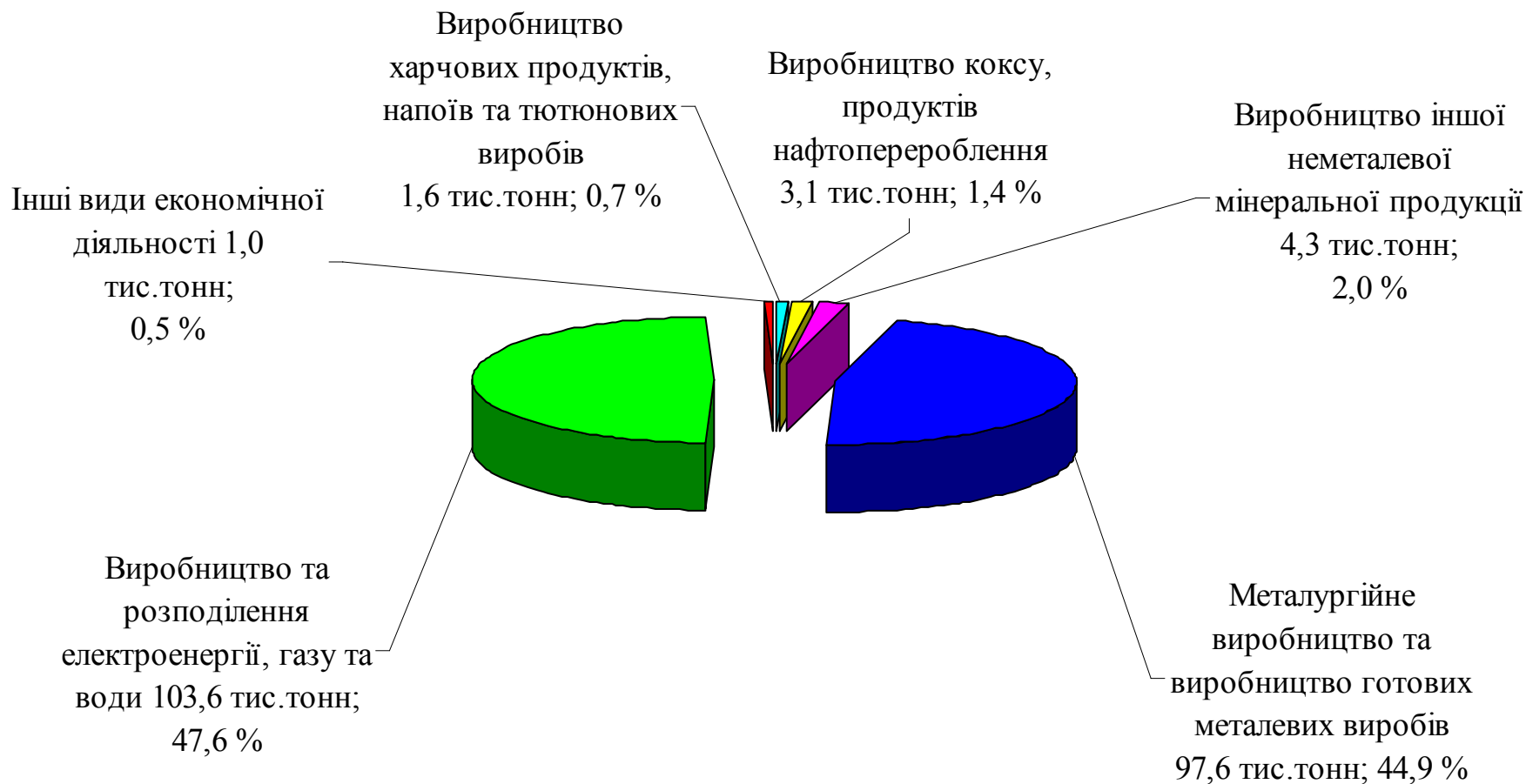

Динаміка щільності викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у розрахунку на 1 кв. км по Запорізькій області

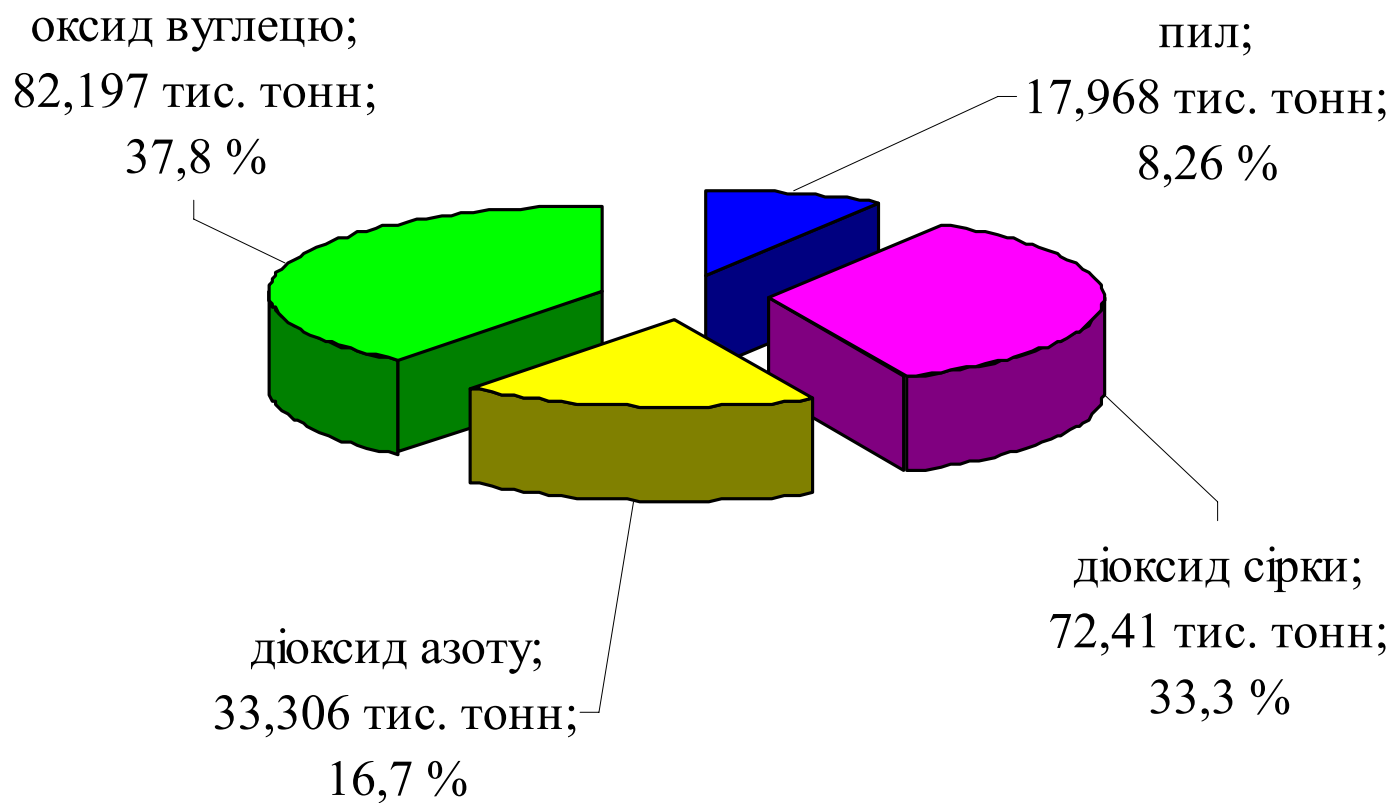
■ Щільність викидів у розрахунку на 1 кв.км

Структура викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря по основним видам економічної діяльності Запорізької області

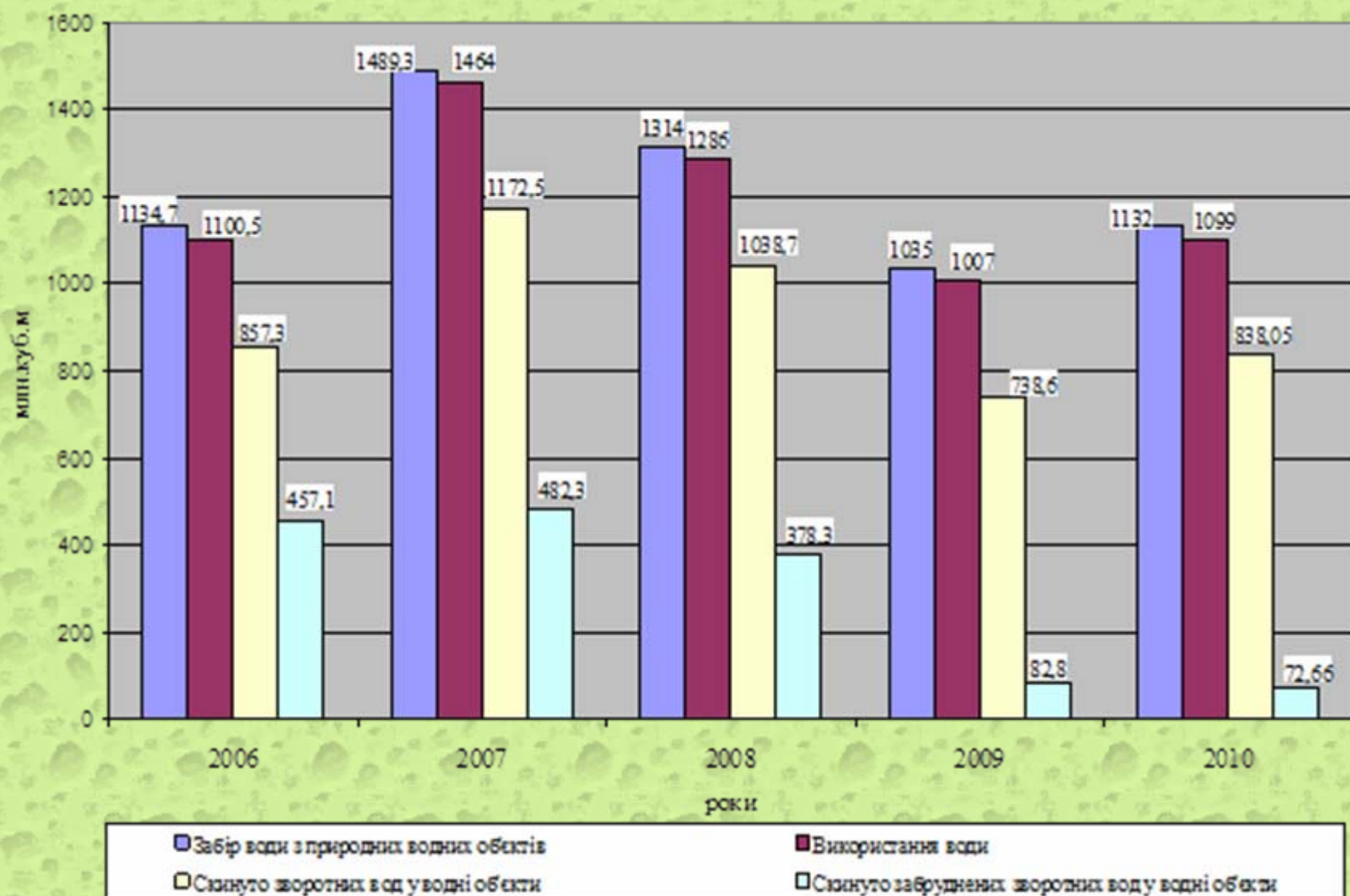

Структура викидів основних забруднюючих речовин в атмосферне повітря Запорізької області

Перевищення ГДК по інгредієнтах на території житлової забудови м. Запоріжжі за 2010 рік

№	Досліджувана речовина	Кількість досліджень, перевищуючих ГДК	Максимальні перевищення (долі ГДК, адреса)
1.	Зважені речовини	1,5 ГДК – 653 проби 2,0 ГДК – 10 проб	3,6 ГДК – Ленінський р-н, пр. Металургів
2.	Сірковуглець	1,5 ГДК – 37 проб	3,3 ГДК – Орджонікідзевський р-н, вул. Дунайська
		2,0 ГДК - 83 проби	
		3,0 ГДК – 4 проби	
3.	Двоокис азоту	1,5 ГДК – 465 проб 2,0 ГДК – 0 проба	1,6 ГДК – Орджонікідзевський р-н, вул. Рекордна
4.	Фенол	1,5 ГДК – 315 проб	4,2 ГДК – Орджонікідзевський р-н., вул. Сталеварів
		2,0 ГДК – 89 проб	
		2,5 ГДК – 19 проб	
		3,0 ГДК – 5 проба	
5.	Сірководень	1,5 ГДК – 186 проб	2,4 ГДК - Орджонікідзевський р-н, вул. Миру
		2,0 ГДК – 90 проб	
6.	Фтористий водень	1,5 ГДК – 45 проб	1,6 ГДК – Орджонікідзевський р-н, вул. Миру
		2,0 ГДК – 20 проб	
		3,0 ГДК – 0 проба	
7.	Сірчаний ангідрид	1,5 ГДК – 0 проба	1,2 ГДК Шевченківський р-н, вул. Кузнєцова
		1,1-1,2 ГДК – 67 проб	

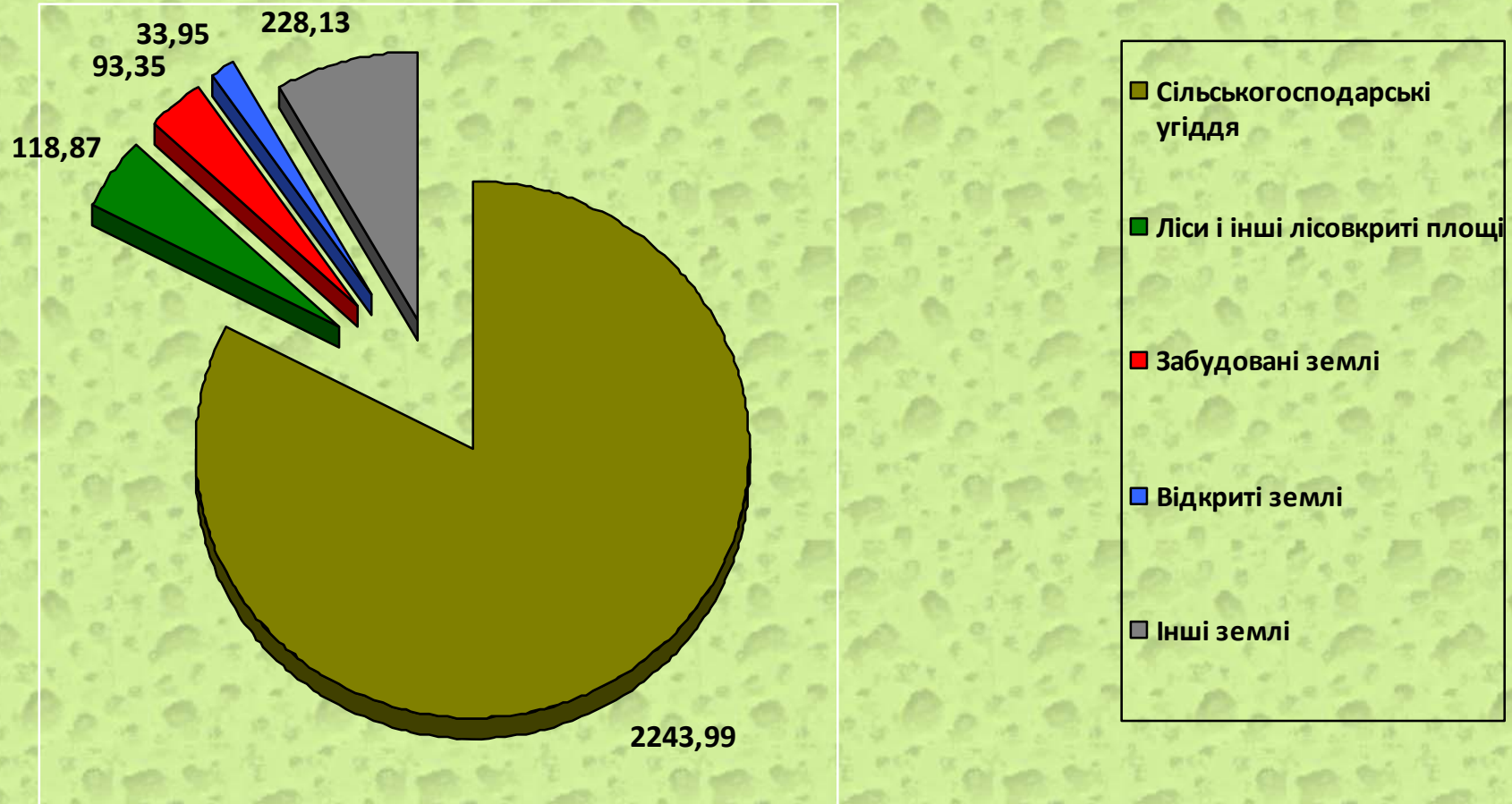

Використання та відведення води підприємствами галузей економіки у 2010 році, млн. м3

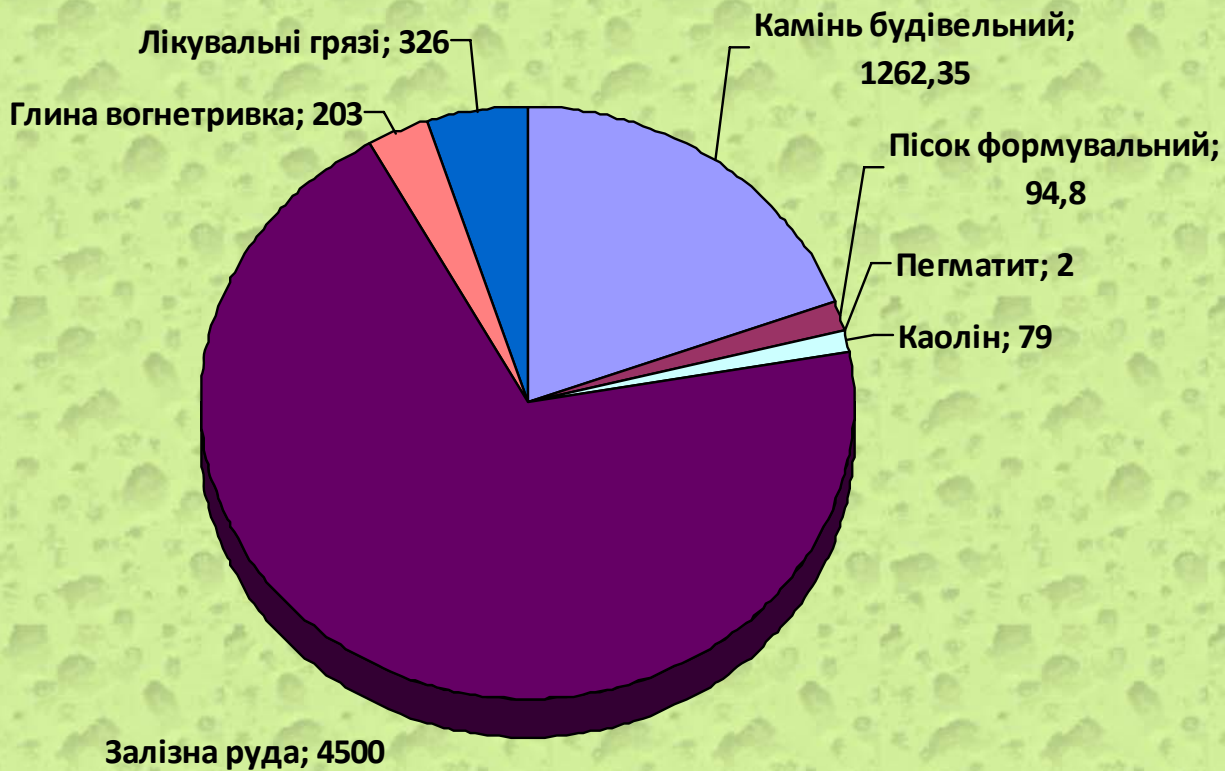
Галузь економіки	Використано води	З неї на:		Відведено зворотних вод у поверхневі водні об'єкти		
		побутово-питні потреби	виробничі потреби	Всього	у тому числі забруднених	з них без очищення
Електроенергетика	778,5	1,338	777,1	662,3	-	-
Вугільна промисловість	-	-	-	-	-	-
Металургійна промисловість	116,792	15,04	101,692	71,827	61,664	2,579
Хімічна та нафтохімічна промисловість	0,277	0,111	0,166	0,016	0,016	0,016
Машинобудування	8,756	2,502	6,254	2,610	0,991	0,027
Нафтогазова промисловість	-	-	-	-	-	-
Житлово-комунальне господарство	91,092	72,308	18,45	83,066	8,553	0,586
Сільське господарство	90,02	11,63	9,65	16,91	0,475	0,449
Харчова промисловість	8,591	0,240	3,68	0,103	0,069	0,001
Транспорт	0,973	0,66	0,313	0,090	0,090	0,004
Промисловість будівельних матеріалів;	0,582	0,268	0,314	0,686	0,640	0,5248
Інші галузі	3,487	1,603	0,981	1,078	0,802	0,626
Всього	1099,0	105,7	918,6	838,0	72,66	4,288

Структура земельного фонду Запорізької області

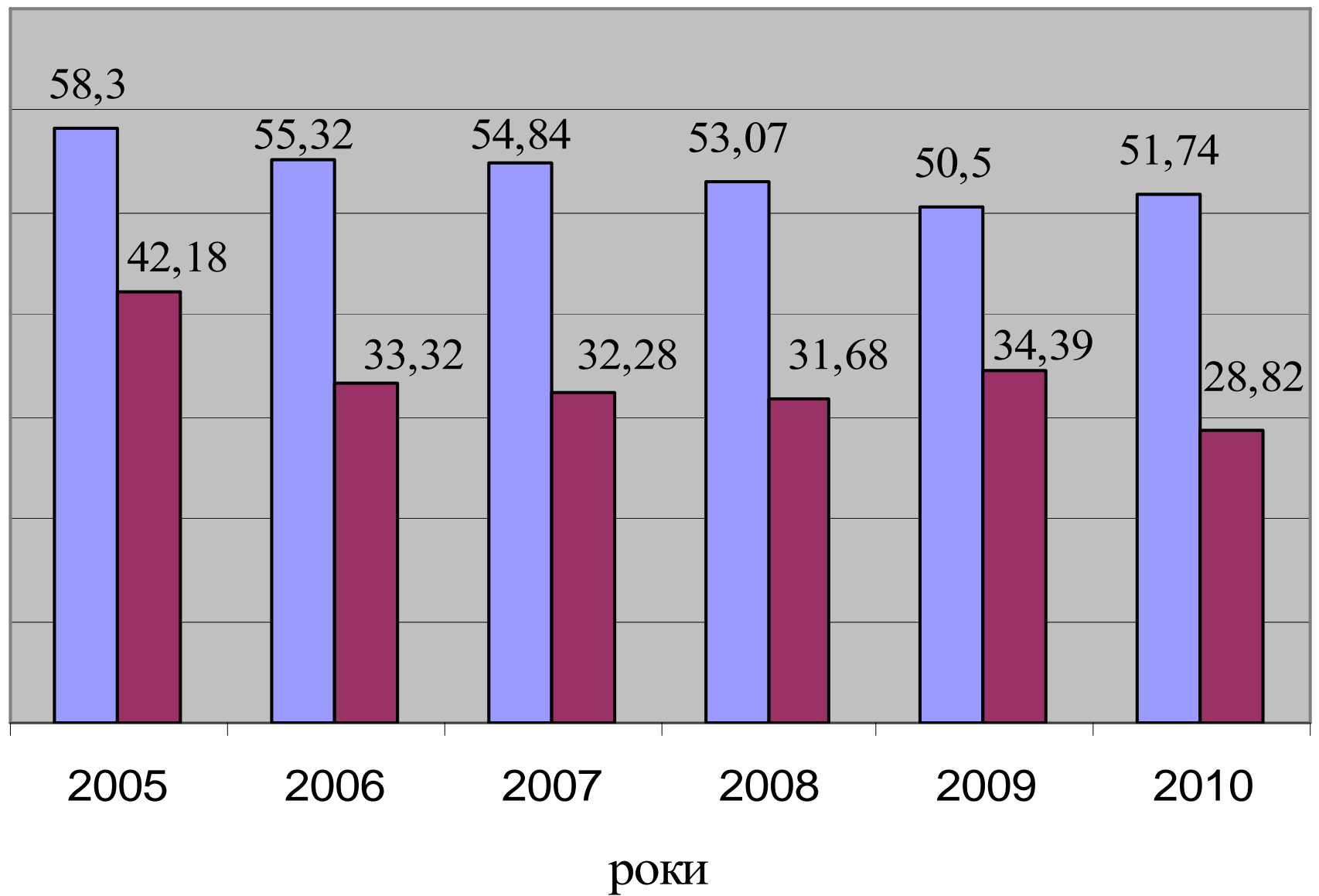

Мінерально-сировинна база Запорізької області

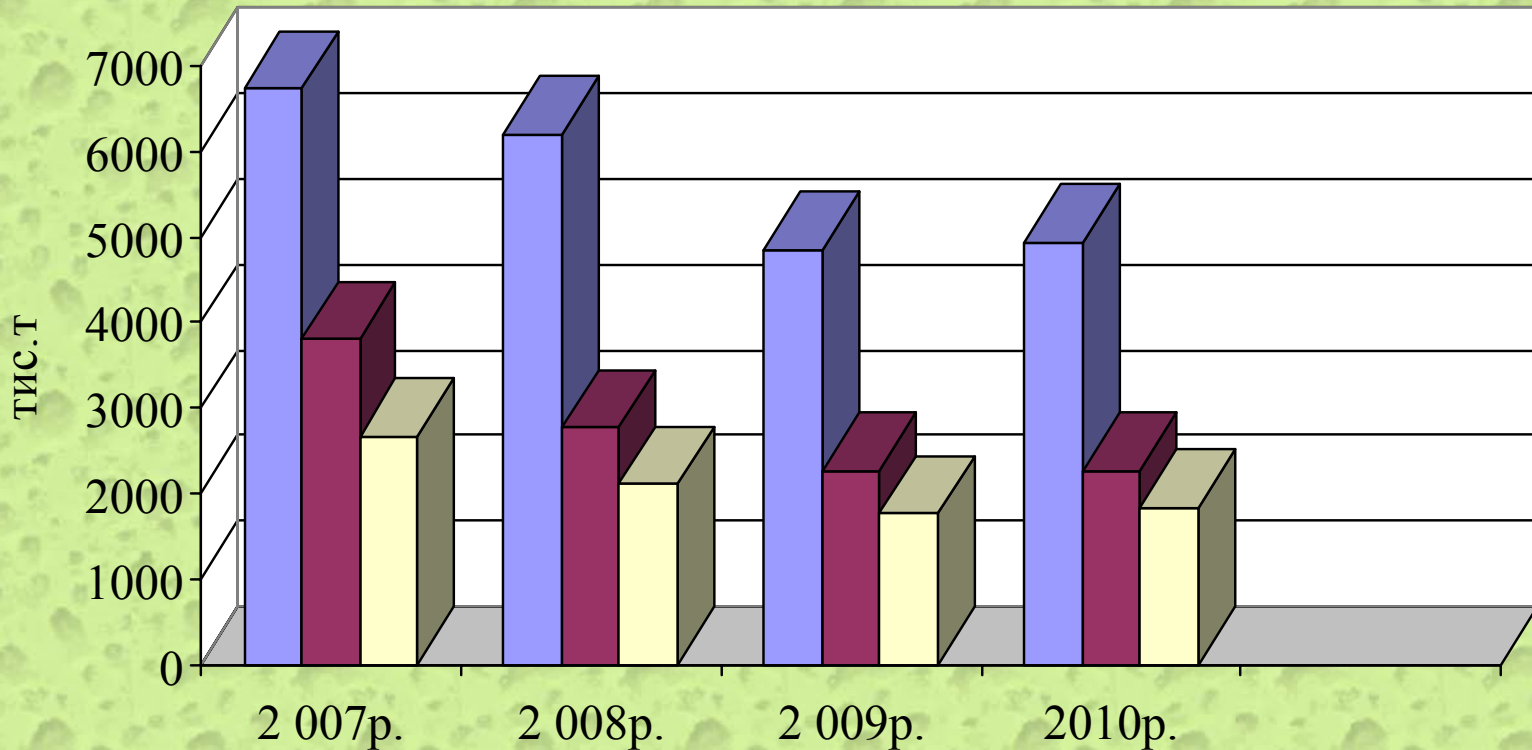
МЛН.М.КУБ

■ Забір підземних вод ■ Використання підземних вод

Стан утворення, використання та розміщення відходів основних підприємств Запорізької області

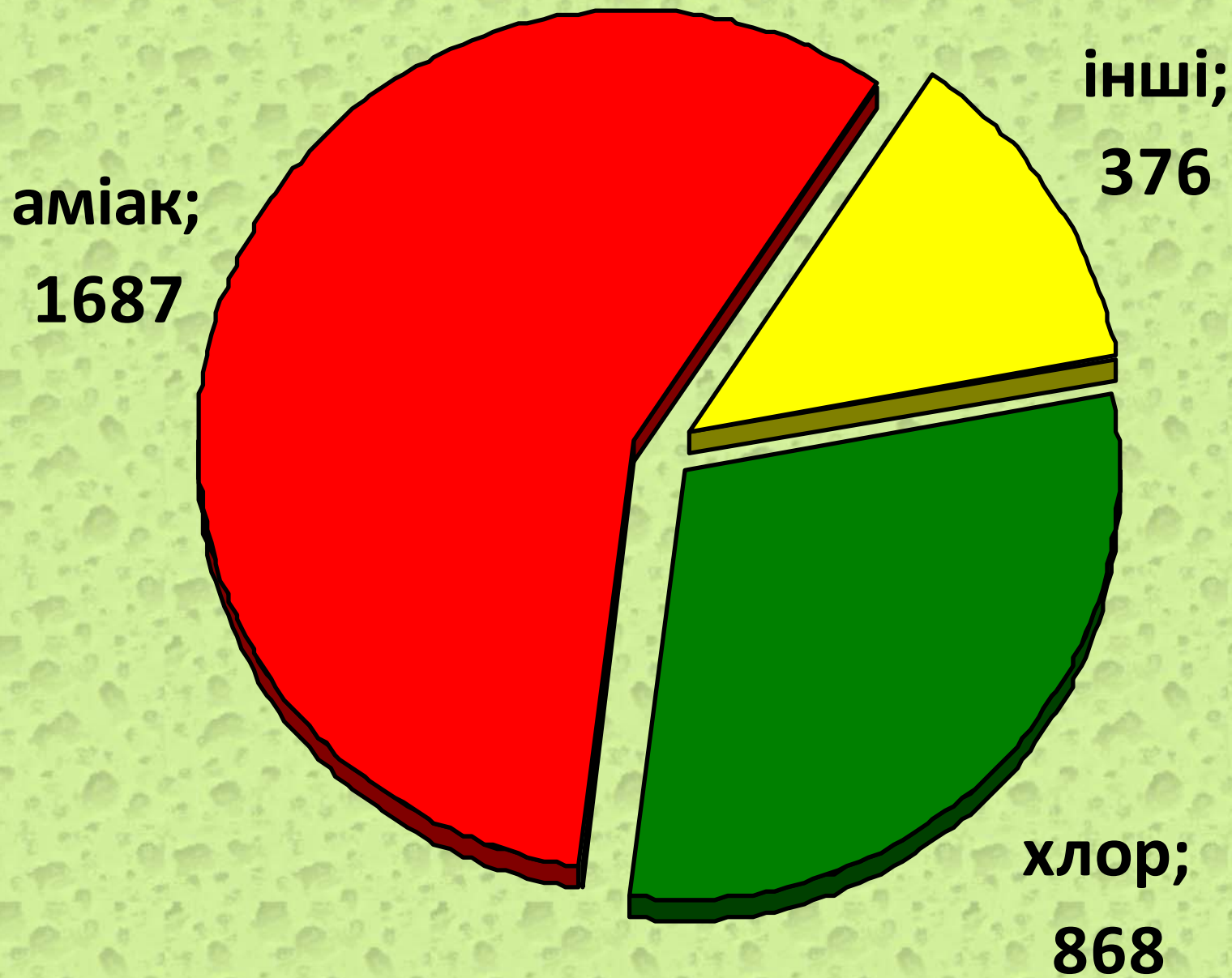
- Кількість утворених відходів
- Кількість використаних відходів
- Кількість розміщених відходів

Поводження з непридатними пестицидами

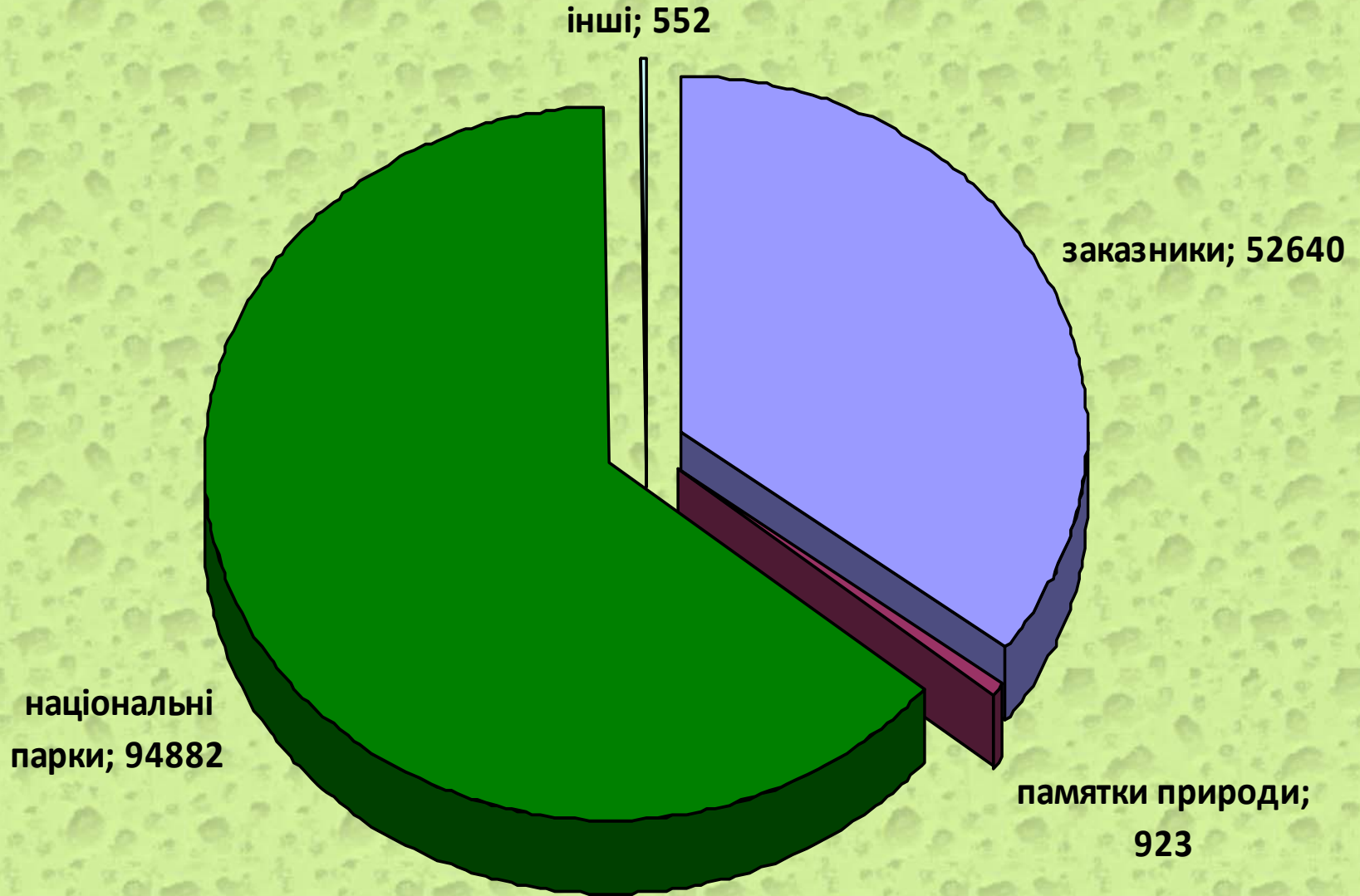
№ з/п	Район	Перезатарено впродовж року, т	нешкоджено впродовж року, т	Утворено (виявлено) впродовж року, т	Кількість на кінець року, т
1	Бердянський		т	27,43	22,538
2	Василівський	187,14	187,14	241,27	63,8
3	Великобілозерський			33,760	33,760
4	Веселівський			2,8	2,8
5	Вільнянський			2	2
6	Гуляйпільський			57,06	57,06
7	Запорізький			-	-
8	К-Дніпровський			9,91	9,9
9	Куйбишевський			8,16	-
10	Мелітопольський			10,64	10,64
11	Михайлівський	174,20	174,20	116,24	8,74
12	Новомиколаївський			9,46	9,481
13	Оріхівський			70,0	70,0
14	Пологівський			162,38	161,579
15	Приазовський			14,75	14,745
16	Приморський			16,99	16,992
17	Розівський	28,71	28,71	187	178,45
18	Токмацький			126,23	120,219
19	Чернігівський			1,210	1,210
20	Якимівський			2,36	2,356
21	м. Запоріжжя			5,25	18,36
	Всього	390,05	390,05	1104,90	804,6214

**Кількість небезпечних хімічних речовин на території
Запорізької області, т**

Структура природно-заповідного фонду Запорізької області

ЧИСЕЛЬНІСТЬ ОСНОВНИХ ВИДІВ МИСЛИВСЬКИХ ТВАРИН

<i>Види мисливських тварин</i>	<i>2008 рік</i>	<i>2009 рік</i>	<i>2010 рік</i>
Олень благородний	140	135	133
Кабан	792	844	778
Козуля європейська	1288	1308	1114
Заєць-русак	131829	140488	134127
Ондатра	5430	5951	5955

ВИЛОВ РИБИ У КАХОВСЬКОМУ ТА ЗАПОРІЗЬКОМУ ВОДОСХОВИЩАХ

Назва виду	2010 рік			
	Каховське водосховище		Запорізьке водосховище (в межах Запорізької області)	
	ліміт, тон	фактичний вилов, т	ліміт, тон	фактичний вилов, т
тюлька	500	246,716	45	35,996
судак	111	50,7036	4,75	3,86117
сазан	39	27,1101	11,58	5,25217
сом	39	26,0355	2,09	0,419
лящ	510	243,301	27,18	18,24375
плітка	393	287,3463	84,2	38,5348
щука	9	1,7345	2,91	0,402
плоскирка	66	31,434	7,02	2,375
окунь	19	4,949	2,95	0,74234
карась	1600	1027,7403	39,2	29,27807
чехоня	4	0,417	1,91	0,142
краснопірка	10	2,2877	1,16	0,33412

ОСНОВНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

- забруднення атмосфери та водного середовища;
- проблеми утилізації та видалення промислових та побутових відходів;
- забруднення територій непридатними засобами захисту рослин, добривами та ін.
- занепад та деградація унікальних природних пам'яток, заповідних зон;
- підтоплення територій.

ПРИЧИНАМИ НЕЗАДОВІЛЬНОГО СТАНУ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

- зношеність, а в деяких випадках відсутність, газоочисного обладнання;
- відсутність ефективних методів знешкодження окислів азоту та окислів сірки, які у значній кількості викидають Запорізька теплова електростанція, підприємства металургії та численні котельні, що спалюють тверде, газоподібне та рідке палива;
- відсутність ефективних методів очистки викидів від аераційних ліхтарів у металургійній галузі;
- застарілі технології виробництва та обладнання, особливо в металургійній галузі;
- райони проживання населення, особливо м. Запоріжжя, розташовані з навітряної сторони основного промислового майданчика, на якому знаходяться промислові підприємства - основні забруднювачі повітря міста.
- зростання кількості автотранспорту

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ МАЛИХ РІЧОК

- 1. Скид в малі річки забруднених стічних вод через неефективну роботу очисних споруд, особливо в житлово-комунальному господарстві;**
- 2. Змив забруднюючих речовин з урбанізованих територій безпосередньо в малі річки.**
- 3. Дренажні води при зрошуванні сільськогосподарських угідь, населених пунктів від підтоплення;**
- 4. Висока розораність басейнів річок (від 63 до 94 відсотків їх площі, а в середньому 75%) на фоні дуже низької залісеності (3-5%);**
- 5. Порушення режиму господарської діяльності в межах прибережних захисних смуг і водоохоронних зон**
- 6. Надмірна зарегульованість річок ставками і водосховищами;**
- 7. Порушення правил експлуатації водозаборів та штучних водойм**

ПРОБЛЕМИ В СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

- **мінімізація накопичення промислових відходів, повернення їх у виробництво з метою вилучення цінних компонентів і використання їх, як вторинних ресурсів.**
- **впровадження нових технологій збирання побутового сміття, сортування та переробка відходів**
- **знешкодження або організація відповідного тимчасового зберігання накопичених непридатних хімічних засобів захисту рослин**